

ส่งออกไทยไปรัสเซียผ่าน 11 เดือนแรกหดตัวแรง

การส่งออกของไทยไปยังตลาดรัสเซียเดือนพฤศจิกายน 2562 มีมูลค่า 64.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นสถิติรายเดือนที่ต่ำที่สุดของปีนี้ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ลดลงร้อยละ 31.14 ส่งผลให้ยอดส่งออกสะสมในช่วง 11 เดือนแรกมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 892.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 17.99 โดยได้รับผลกระทบมาจากผู้บริโภคเกิดความความไม่มั่นใจทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์ความผันผวนของหลายปัจจัย เช่น การค้าโลกชะลอตัว สงครามการค้า มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากโลกตะวันตก ความผันผวนของราคาน้ำมัน และอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งภาวะทางเศรษฐกิจในประเทศเองที่เติบโตต่ำกว่าที่คาดการณ์

ตารางแสดงมูลค่าการส่งออกสินค้า 10 อันดับแรก เดือนพฤศจิกายน 2562

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	15.7	-53.73	24.36
2	ผลิตภัณฑ์ยาง	7.1	-7.36	11.05
3	อัญมณีและเครื่องประดับ	3.4	12.27	5.36
4	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	3.2	-10.82	5.05
5	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	2.6	-46.13	3.98
6	เม็ดพลาสติก	2.2	-34.20	3.47
7	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	2.1	-4.04	3.23
8	รองเท้าและชิ้นส่วน	1.8	47.36	2.80
9	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	1.7	-38.26	2.70
10	เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	1.5	84.04	2.34
	รวม 10 อันดับแรก	41.4	-34.74	64.34
	อื่นๆ	22.9	-23.52	35.66
	รวม	64.3	-31.14	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ในเดือนพฤศจิกายน 2562 สินค้าส่งออก 10 อันดับแรก มีสัดส่วนร้อยละ 64.34 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด โดย **รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ** ยังคงเป็นกลุ่มสินค้าส่งออกอันดับหนึ่งของไทย เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่าหดตัวอย่างรุนแรงถึงร้อยละ 53.73 ด้วยมูลค่ารวมเหลือเพียง 15.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในมูลค่าจำนวนนี้ส่วนใหญ่มาจากส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ 8.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามมาด้วยรถยนต์นั่งคิดเป็นมูลค่า 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่เหลืออีก 2.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐเป็นรถปิคอัพ นอกจากนี้หมวดสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์ภายใต้หมวด **เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ และผลิตภัณฑ์ยาง** ก็เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันด้วยในอัตราร้อยละ -46.13 และ -7.36 ตามลำดับ

7 ใน 10 อันดับแรกของสินค้าไทยที่ส่งไปรัสเซียในเดือนพฤศจิกายน 2562 มีอัตราการขยายตัวในแดนลบทั้งสิ้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า **สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ** ที่หดตัวอย่างต่อเนื่องมานานนับปีกลับมาขยายตัวเป็นบวกได้อีกครั้ง สวนทางกับพฤติกรรมการระมัดระวังการใช้จ่ายของผู้บริโภคจากความไม่มั่นใจในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในอนาคต ซึ่งสินค้าฟุ่มเฟือยอย่างอัญมณีและเครื่องประดับมักจะเป็นรายการแรก ๆ ที่ผู้บริโภคตัดออกจากแผนการใช้จ่าย

นอกจากนั้น หมวดสินค้าอาหารและเครื่องดื่ม โดยเฉพาะ **ผลไม้กระป๋องและแปรรูป** ได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องมาหลายเดือน ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าสับประรดกระป๋องเป็นอันดับหนึ่งในตลาดรัสเซียมาโดยตลอด จากการสอบถามกับผู้ส่งออกรายใหญ่พบว่ามีปัญหาเรื่องผลผลิตสับประรดที่เป็นวัตถุดิบภายในประเทศขาดแคลนและประสบปัญหาภูมิอากาศที่ไม่ปกติทำให้คุณภาพผลผลิตต่ำลงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเงินไปจนถึงกลางปี 2563 ขณะเดียวกันประเทศคู่แข่งอย่างอินโดนีเซียก็ใช้นโยบายการตลาดเชิงรุกมากขึ้น

ตารางแสดงโครงสร้างการส่งออกสินค้าไทยไปยังรัสเซีย ช่วง 11 เดือนแรก ปี 2562

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	สินค้าเกษตรกรรม (กลีกรวม,ปศุสัตว์,ประมง)	62.5	4.91	7.00
2	สินค้าอุตสาหกรรมเกษตร	87.8	-11.73	9.84
3	สินค้าอุตสาหกรรม	730.9	-20.79	81.92
4	สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	11.0	78.37	1.23
	รวม	892.2	-17.99	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

พิจารณาโครงสร้างสินค้าส่งออกจากไทยไปยังตลาดรัสเซีย จะพบว่า **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม** เป็นกลุ่มสินค้าหลักที่ครองส่วนแบ่งจากทั้งหมดประมาณร้อยละ 82 โดยมีหมวดรถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบเป็นสินค้าหลัก (สัดส่วนร้อยละ 35) ตามมาด้วย ผลิตภัณฑ์ยาง (ร้อยละ 9.53) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล (ร้อยละ 4.20) อัญมณีและเครื่องประดับ (ร้อยละ 3.25) และ กลุ่มถัดมาเป็น **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร** สัดส่วนรวมร้อยละ 9.84 ที่มีสินค้าผลไม้กระป๋องและแปรรูปเป็นตัวนำ (ร้อยละ 4.22) รองลงมาได้แก่ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป (ร้อยละ 2.03) ถัดไปเป็น **กลุ่มสินค้าเกษตรกรรม** มีสัดส่วนร้อยละ 7 แบ่งเป็นกลุ่มสินค้ากลีกรวม (ร้อยละ 4.99) แบ่งออกเป็นข้าว (ร้อยละ 1.76) ยางพาราและผลไม้สด (ร้อยละ 1.38 และ 0.8 ตามลำดับ) เป็นสินค้าหลัก รวมทั้งกลุ่มสินค้าประมง (ร้อยละ 1.17) และปีนี้มีสัญญาณที่ดีที่รัสเซียได้เริ่มนำเข้าสินค้าไก่สดแช่เย็นแช่แข็งจากไทยอีกครั้ง

จากมูลค่าการส่งออกในช่วง 11 เดือนแรก จะเห็นว่าสินค้า **รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ** ยังคงมีบทบาทสำคัญและเป็นสินค้าหลักมีมูลค่าสูงที่สุดกว่า 316 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยครองสัดส่วนการส่งออกของทั้งหมดเกือบร้อยละ 35.48 จากข้อมูลสถิติของ World Trade Atlas พบว่าในช่วง 10 เดือนแรกของปีนี้ การนำเข้ารถยนต์นั่งประเภทเครื่องยนต์ดีเซลขนาดระหว่าง 1,500-2,500 ซีซี จากไทยไปรัสเซียหายไปทั้งหมดเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ขณะที่รถยนต์นั่งเครื่องยนต์ดีเซลขนาดเกินกว่า 2,500 ซีซี ก็ปรับตัวลดลงเล็กน้อย ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายทางการตลาดของบริษัทแม่เจ้าของแบรนด์ในต่างประเทศเป็นสำคัญว่าจะนำเข้าจากแหล่งผลิตใดของโลกหรือเลือกที่จะเปิดสายการผลิตเองในประเทศเป้าหมาย กอปรกับการเติบโตของการซื้อรถใหม่ในตลาดรัสเซียโดยรวมชะลอตัวลง

ผลิตภัณฑ์ยาง ร้อยละ 78 ของทั้งหมดเป็นยางใหม่สำหรับยานพาหนะต่างๆ รองลงมาร้อยละ 7.64 เป็นถุงยางอนามัย ร้อยละ 3.52 เป็นถุงมือยาง และร้อยละ 1.9 เป็นยางรัดของ อย่างไรก็ตามจากข้อมูลสถิติของ World Trade Atlas พบว่าในช่วง 10 เดือนแรกของปีนี้ พบว่าสินค้ายางรถยนต์จากจีนและเกาหลีใต้ที่ครอบตลาดส่วนใหญ่สามารถช่วงชิงส่วนแบ่งการตลาดได้เพิ่มขึ้นขณะที่นำเข้าจากไทยปรับตัวลดลงแต่ก็ยังมีส่วนแบ่งสูงกว่าประเทศอื่นๆ ในอาเซียน ทั้งนี้ยางสำหรับรถบัสและรถบรรทุกของไทยควบคู่กับญี่ปุ่นและเบลารุสยังสามารถขยายตลาดได้ในอัตราที่สูงขณะที่ผู้ส่งออกหลักอย่างจีนมีอัตราการเติบโตเป็นลบ

สำหรับสินค้าเด่นอื่นๆ ได้แก่ **อัญมณีและเครื่องประดับ** สินค้าส่วนใหญ่เป็นเครื่องประดับทำด้วยเงิน สินค้าหมวดนี้เคยขยายตัวขึ้นเป็นที่น่าพอใจมาตลอดในช่วงสองปีที่ผ่านมา จนมาเริ่มสะดุดเอาในเดือนกันยายนและตุลาคม 2561 เป็นต้นมา แต่ด้วยค่าเงินบาทที่แข็งตัวอย่างต่อเนื่อง บวกกับกำลังซื้อที่ปรับตัวลดลงจนทำให้ร้านค้าต้องปิดตัวลงหลายราย อีกทั้งการปรับขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 เป็นปัจจัยลบต่อการขยายตัว ขณะที่ผู้บริโภคก็ต้องปรับตัวโดยการเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่ายโดยเฉพาะกับสินค้าฟุ่มเฟือยมากยิ่งขึ้น จากแหล่งข้อมูลสถิติ World Trade Atlas พบว่าในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2562 รัสเซียนำเข้าสินค้าเครื่องประดับโดยรวมจากทั่วโลก ลดลงร้อยละ 37.57 ในหมวดเครื่องประดับเงินที่ไทยมีสัดส่วนตลาดมากที่สุดปรับตัวลดลงโดยรวมร้อยละ 43 ตามมาด้วยสินค้าจากจีนที่มีสัดส่วนตลาดใกล้เคียงกับไทยลดลงร้อยละ 23 ขณะที่อิตาลีสามารถเพิ่มสัดส่วนการตลาดได้ถึงร้อยละ 33

ตารางแสดงสรุปมูลค่าการส่งออกสินค้า 10 อันดับแรก ช่วง 11 เดือนแรก ปี 2562

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	316.6	-22.74	35.48
2	ผลิตภัณฑ์ยาง	85.0	4.40	9.53
3	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	37.7	-25.39	4.22
4	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	37.4	4.42	4.20
5	อัญมณีและเครื่องประดับ	31.3	-49.28	3.51
6	เม็ดพลาสติก	29.0	-19.46	3.25
7	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	29.0	-4.11	3.25
8	รถยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	26.0	-31.92	2.91
9	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	18.1	-5.98	2.03
10	ข้าว	15.7	-18.92	1.76
	รวม 10 อันดับแรก	625.8	-20.01	70.14
	อื่นๆ	266.4	-12.83	29.86
	รวม	892.2	-17.99	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

จากข้อมูลสถิติการค้าของ World Trade Atlas ในช่วง 10 เดือนแรกของปีนี้ หากพิจารณาในเชิงการแข่งขันเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียนด้วยกัน พบว่าเวียดนามเป็นประเทศที่ทำได้ดีที่สุดอยู่ในอันดับที่ 16 ของประเทศส่งออกมายังตลาดรัสเซียทั้งหมดโดยมีข้อได้เปรียบจากการบรรลุข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย โดยมีไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ที่ครองสัดส่วนตลาดได้ไม่แตกต่างกันมากตามมาในลำดับที่ 28 - 29 -30 ตามลำดับ

จากการพยากรณ์ทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2562 โดยธนาคารโลกคาดว่าเศรษฐกิจของรัสเซียจะเติบโตเล็กน้อยในอัตราร้อยละ 1.2 เป็นผลมาจากได้รับผลกระทบด้านลบเรื้อรังจากมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปที่จะทวีความเข้มข้นขึ้นเป็นลำดับแล้ว ยังมีปัจจัยภายในประเทศเกี่ยวกับการปฏิรูประบบเงินบำนาญ และการปรับขึ้นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มทำให้ราคาสินค้าแพงขึ้น รวมทั้งการปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับบุหรี่ยาสูบ และสุรา ตลอดจนการปรับขึ้นราคาค่าบริการโดยสาธารณธรรณะและค่าสื่อสารที่ล้วนแต่เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้บริโภค ดังนั้นสินค้านำเข้าที่มีราคาสูงกว่าสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศก็ย่อมได้รับผลกระทบไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

กล่าวโดยสรุป มีความเป็นไปได้ว่าในปี พ.ศ. 2562 เศรษฐกิจของรัสเซียอาจจะวนเวียนเข้าสู่ภาวะชะงักงันอีกครั้ง ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจโลกจะยังเติบโตได้และระดับราคาน้ำมันโลกอยู่ที่บาร์เรลละ 58-65 ดอลลาร์สหรัฐก็ตาม ทั้งนี้เศรษฐกิจรัสเซียจะมีสภาพเติบโตคืบคลานไปข้างหน้าอย่างช้า ๆ ในระยะยาว